

Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi

Dergi Web sayfası: <http://dergipark.gov.tr/ader>

ISSN 2651 – 5067

TÜRKÇE DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI KAZANIMLARINDA DİL İŞLEVLERİ

LANGUAGE FUNCTIONS IN THE OBJECTIVES OF THE TURKISH LANGUAGE TEACHING PROGRAM

Kemalettin DENİZ*

*Doç. Dr., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi
Bölümü, kdeniz@gazi.edu.tr ORCID: 0000-0001-7531-490X

Elif Demir**

**Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi
Bölümü, elif.demir2@gazi.edu.tr ORCID: 0000-0002-3547-4180

Referans: Deniz, K., Demir, E. (2021). Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarında Dil İşlevleri.
Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi, 5(1), 23-46.

Gönderilme Tarihi: 04.05.2021

Kabul Tarihi : 24.06.2021

Özet: Dilin temel işlevi iletişimi sağlamaktır. İnsanlar, iletişimi çeşitli durumlardaki ihtiyaçlarını ve sosyal işlevlerini düzenlemek için gerçekleştirir. İletişimin eksiksiz bir şekilde sağlanması, dilin belli bir bağlamda ricada bulunma, mazeret bildirme, duyguları ifade etme, telafi etme ve benzeri pek çok farklı amaç doğrultusunda işlevsel kullanımıyla mümkündür. Dil eğitiminde amaç, bireylerin dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirerek en iyi şekilde iletişim kurmalarını sağlamaktır. Bu temel beceriler sosyal işlevlerin gerçekleştirilmesine yardımcı olmaktadır. Türkçe derslerinin temel dayanağı öğretim programıdır. Türkçe Dersi Öğretim Programı (2019) ile bireylerde oluşması hedeflenen bilgi, beceri, tutum,

değer ve alışkanlıklar kazanımlar aracılığıyla öğrencilere verilmektedir. Bu çalışmanın amacı, Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki (2019) 5, 6, 7 ve 8. sınıf dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma alanları kazanımları ve dil bilgisiyle ilgili kazanımlardaki dil işlevlerini tespit etmektir. Bu amaçla, Program'daki kazanımlar, Avrupa Konseyi tarafından dil işlevlerine yönelik hazırlatılan Threshold, Waystage, Vantage ve Breakthrough listelerinin toplamından oluşan ve T-Serisi olarak adlandırılan işlev listelerine göre incelenmiştir. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemiyle yapılmış bir içerik çözümlemesidir. Program'daki dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma alanları kazanımları ve dil bilgisiyle ilgili kazanımlar, T Serisi'ndeki dil işlevleri sınıflandırmalarına göre değerlendirilmiş ve elde edilen veriler, nitel içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın (2019) işlevsel dil eğitimine göre hazırlanmadığı ancak bazı kazanımların dil işlevlerini içerdiği tespit edilmiş; dil işlevlerini içeren kazanımlarda da tesadüfi olarak bu işlevlere yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dil İşlevleri, Türkçe Dersi Öğretim Programı, Kazanım, İşlev, Türkçe Eğitimi.

Abstract: The main function of the language is to provide communication. People performs communication to regulate his needs and social functions in various situations. Providing complete communication is possible with functional language training, because of the functional use of language for many different purposes such as making requests, making excuses, expressing feelings, compensating and so on. The purpose of language education is to enable individuals to communicate in the best way by improving their listening/ watching, speaking, reading and writing skills. These basic skills help to perform social functions. The main basis of Turkish lessons is the curriculum. With the Turkish Language Teaching Program, the knowledge, skills, attitudes, values and habits that are aimed to be formed in individuals are given to students through objectives. In this study, it is aimed to examine the objectives of listening/watching, speaking, reading and writing in 5th, 6th, 7th and 8th grade in Turkish Language Teaching Program (Grades 1-8) in terms of functional language education. For this purpose, the objectives in the Program have been analyzed according to the function lists called T-Series, which are composed of the Threshold, Waystage, Vantage and Breakthrough lists prepared by the Council of Europe for language functions. The study is a content analysis made by document analysis method, one of the qualitative research methods. The objectives of listening / watching, speaking, reading, writing skills and grammar in the program were examined according to the Classification of Language Functions in the T-Series, and the data obtained were subjected to qualitative content analysis. As a result of the research, it was determined that the Turkish Course Curriculum (2019) was not prepared according to functional language education,

but some of the objectives included language functions; It was concluded that the objectives involving language functions also incidentally included these functions.

Keywords: Language Functions, Turkish Course Curriculum, Objectives, Function, Turkish Education.

1. Giriş

Dilin en önemli işlevi iletişimi sağlamasıdır. İletişimin eksiksiz bir şekilde sağlanması, dilin belli bir bağlamdaki işlevsel kullanımı ile mümkündür. Dil, insanlar tarafından ricada bulunma, mazeret bildirme, duyguları ifade etme, telafi etme vb. pek çok farklı amaç doğrultusunda kullanılmakta olup bu amaçlar dil işlevlerini karşılamaktadır. Türkçe eğitimi, anlama ve anlatma olmak üzere iki alandan oluşmaktadır. Anlama becerileri, dinleme/izleme ve okuma; anlatma becerileri ise konuşma ve yazma öğrenme alanlarını içermektedir. Temel dil becerileri adı verilen bu beceriler, günlük ve gündelik yaşamda birey ve toplum hayatının vazgeçilmez birer parçasıdır. Dil eğitiminde amaç, bireylerin dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerini geliştirerek en iyi şekilde iletişim kurmalarını sağlamaktır.

İşlev, Güncel Türkçe Sözlük'te (TDK, 2011) "Bir nesne veya bir kimsenin gördüğü iş, iş görme yetisi, görev, fonksiyon" olarak tanımlanmaktadır. Farklı araştırmacıların dil işlevi tanımlarına bakıldığında ise "dilin, dil birimlerinin dış dünya, düşünce, konuşan bireyler vb. açısından yerine getirdiği, üstlendiği iş; dilin, dil birimlerinin belli bir amaçla kullanılışı" (Vardar, 2002, s. 122); dilin, sözcenin, bir dil biriminin kullanılma amacı; söylem, metin ya da tümcede dil birimlerinin görevleri ya da gördükleri iş (İmer, Kocaman ve Özsoy, 2011, s. 161) şeklinde olduğu görülmektedir.

Dil, pek çok farklı amaç için kullanılan bir araçtır. Dil işlevleri, dilin belli bir bağlam içerisinde ve bir amaç doğrultusunda iletişimsel olarak kullanılmasını ifade etmektedir. İnsanlar dili, günlük yaşamlarını sürdürürken bağlama uygun olarak teşekkür etme, izin isteme, soru sorma, yer tarifi isteme, duyguları ifade etme vb. pek çok farklı amaç doğrultusunda işlevsel olarak kullanmaktadır. Kılıç (2002, s. 31), insanların dili amaca yönelik işlevsel kullanımını; "Dil kullanım demektir, bir söz ancak uygun bağlamında kullanıldığı zaman anlamlıdır. Bir sözcenin ya da herhangi bir dilsel birimin amacı dilin işlevidir." diyerek ifade etmiştir. Blondell, Higgens ve Middlemiss, (1982, s. 5) ise dil işlevlerini, insanların konuşurken ve yazarkenki amaçları olarak tanımlamaktadır. Araştırmacılar, dil kullanılırken yapılan her şeyin bir amacı olduğunu; insanın sadece aklındaki bir amaç için konuştuğunu ya da yazdığını ifade etmiş ve bu amaçların da dil işlevleri olarak adlandırıldığını belirtmiştir. Deniz ve Çekici (2019a, s. 24) bu ifadeye koşut olarak her dil kullanımının aynı zamanda bir işlev taşıdığını, dili kullanmanın, bir amacı yerine getirmek demek olduğunu belirterek dilin amaca yönelik kullanımının dilin işlevsel kullanımına karşılık geldiğini ifade etmektedir. Guntermann ve Phillips (1982, s. 5) ise işlevleri, insanların sözlü veya yazılı iletişim kurdukları yüzlerce amaç olarak tanımlar. Laine (1985, s. 21) de işlevi, belirli bir durumdaki etkileşimin amacı olarak tanımlamaktadır. İşlev, insanların dil yoluyla gerçekleştirmeyi düşündükleri ve Threshold'da "bir ifadeyle anlaşmayı ifade etme" veya "birinin bir kişinin söylemini izlediğini gösterme" şeklinde ifade edilen sosyal eylemleri ifade eder (Green, 2012, s.

10). “İnsanlar, dil yoluyla tanımlamak, soruşturmak, reddetmek, teşekkür etmek, özür dilemek, duygularını ifade etmek ve benzeri şeyler yapabilirler. Bunlara “dil işlevleri” denmektedir ve örneğin, “Üzgünüm” diyen insanlar, özür dileme veya pişmanlık ifade etme dil işlevini yerine getirmektedir” (van Ek ve Trim, 1990a, 1990b, 2001). Araştırmacıların dil işlevi tanımlarına bakıldığında dil işlevlerinin; dil kullanımındaki herhangi bir dilsel birimin amacı, konuşma ve yazmadaki amaç, dilin amaca yönelik olarak kullanılması ve belirli bir durumdaki etkileşimin amacı olması yönündeki özelliklerinin vurgulandığı görülmektedir. Farklı araştırmacıların tanım ve açıklamaları doğrultusunda dil işlevlerinin özellikleri şu şekilde ortaya çıkmaktadır:

Herhangi bir dilsel birimin amacını karşılamaktadır (Kılıç, 2002).

Dilin işlevlerindeki işlev, kullanımla eş değerdedir (Kılıç, 2007).

Konuşma ve yazmadaki amaca karşılık gelmektedir (Blondell, Higgins ve Middlemiss, 1982; Deniz ve Çekici, 2019a; Guntermann ve Phillips, 1982).

Ek, kelime, kelime grubu, deyim vb. dil birimlerinin cümle içerisinde taşıdıkları bir anlamları vardır ve bu dil birimleri cümle içerisinde ancak başka unsurlarla etkileşime geçtiği takdirde yani bağlamdan hareketle farklı işlevler yüklenebilirler (Benzer, 2020, s. 1).

Dil işlevleri bağımsız olarak yerine getirilmez, bağlamla birlikte kavramlarla yerine getirilir (van Ek ve Trim, 1990a, 1990b, 2001). Örnek olarak “Seninle çok işimiz var.” ifadesi bağlama göre takdir etmek ya da tam tersi şikâyetle bulunmak anlamı taşıyabilir.

Kimi durumda işlev anlamın sonrasında kimi durumda da işlev anlamın önünde ortaya çıkmaktadır (Benzer, 2020, s. 1). “Nasılsınız?” sorusuna bir kalıp ifade olarak verilen “İyiyim.” cevabı bu duruma örnek olarak gösterilebilir. Burada esas olan cevap verme işlevi değil, daha çok iletişimi sürdürme işlevidir.

Dilin işlevsel tanımlanmasında Roman Jakobson etkili bir isimdir (Kıran ve Kıran, 2010; Uçan, 2008; Günay, 2007; Kılıç, 2002; Vardar, 1982). Farklı araştırmacıların dil işlevleri sınıflandırmalarına bakıldığında betimleme, anlatım (duygu), çağrı, ilişki, üst dil, yazınsal (Jakobson, 1960); araç işlevi, düzeltme işlevi, etkileşim işlevi, ifade etme işlevi, hayal kurma işlevi, keşfetme işlevi, bilgilendirme işlevi (Güneş, 2014); betimleme işlevi, anlatım işlevi, toplumsal işlev, çağrı işlevi, yazınsal işlev (Kılıç, 2002, ss. 32-39) şeklinde olduğu görülmektedir.

Dilde bir işlev birden fazla yapı ile gösterilebilir. Örneğin; birden bir şey isteme işlevi için dili; içinde bulunduğumuz kişisel, kamusal, eğitim ve mesleki alan ya da karşımızdaki kişinin kim olduğuna göre pek çok farklı dil yapısıyla ifade edebiliriz.

Kalemi ver.

Kalemi verir misin?

Kalemi verebilir misin?

Lütfen kalemi verir misin?

Kalemi versen.

Kalem vb. pek çok farklı yapı ile aslında dil, tek bir amaca yönelik işlevsel olarak kullanılır.

Dil işlevlerinin bağlamla birlikte düşünülmesi gerekir. İşlevler; söz varlığı, dil yapısı ve kalıp ifadelerle gerçekleştirilir.

Avrupa’da dil öğretiminin temel başvuru kaynağı olan Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi’nde de belirli dil yapılarından çok, gerçek hayattaki iletişim durumlarını esas alan dil işlevlerinin öğretilmesinin gerekliliği savunulmaktadır (CEFR, 2018, 2020). Bu sebeple yabancı dil öğretimine kaynak teşkil edecek biçimde çeşitli dil işlevleri listelerinin hazırlandığı görülmektedir. Avrupa’da dil öğretimine standartlaştırma getirmeyi amaçlayan Avrupa Konseyi çatısı altında yapılan çalışmalarda (van Ek, 1975; van Ek ve Trim, 1990a; van Ek ve Trim, 1990b; van Ek ve Trim, 2001; Green, 2012), dilin altı temel işlevi ayrıntılarıyla ele alınmış ve bu kapsamda dil işlevleri listesi sunulmuştur.

Dil işlevleri, Breakthrough (A1), Waystage (A2), Threshold (B1) ve Vantage’nin (B2 ve üzeri) birleşiminden oluşan T-Serisi’nde altı kategoride sınıflandırılmıştır (Green, 2012). Bu kategoriler:

- Bilgiyi Araştırma ve Açıklama İşlevi: Bilgi edinme ve bilgi vermeyi içermektedir. Tanımlama ve belirginleştirme, raporlama ve ifade etme (betimleme ve öyküleme), düzeltme, sorma ve yanıtlama olmak üzere 5 alt işlevi bulunmaktadır.
- Tutumları/Duyguları Araştırma ve Açıklama İşlevi: Görüşleri, duyguları sorma ve açıklamayı içermektedir. Olaylara karşı tutumlar, inanç, hatıra ve bilgiyi ifade etme, tarzı ifade etme, istemi ifade etme ve istem hakkında bilgi alma, duyguları ifade etme ve duygular hakkında bilgi alma, ahlaki tutumları ifade etme olmak üzere 6 alt işlevi kapsamaktadır.
- İkna Etme İşlevi: Karşıdaki kişinin düşüncesini değiştirme ve eyleme geçmesini sağlamayı içermektedir. Ortak bir eylem planı önerme, bir öneriyi kabul etme, birinden bir şeyler yapmasını talep etme, bir talebe karşılık verme, yardım teklif etme, nasihat verme, uyarma, cesaret verme, izin isteme, izin verme, izni kısıtlama veya reddetme, birinin bir şey yapmasını yasaklama, birisi için bir şey yapmayı teklif etme, birisine bir şey teklif etme, birini bir şey yapmaya davet etme, bir teklifi veya daveti reddetme, bir teklifin veya davetin kabul edilmesi hakkında bilgi alma olmak üzere 17 alt işlevi vardır.
- Sosyalleşme İşlevi: Sosyal ilişkileri sürdürmeyi içermektedir. Dikkat çekme, insanları selamlama, selamlamaya karşılık verme, hitap etme, tanıştırma, birine hoş geldin deme, yemekte, kadeh kaldırma, tebrik etme, iyi dilekte bulunma, veda olmak üzere 11 alt işlevi bulunmaktadır.
- Söylemi Yapılandırma İşlevi: Düşünceleri belirli bir düzen içinde aktarmayı içermektedir. Açma, konuyu tanıtmaya, bir görüşü açıklama, sıralama, örnek verme, vurgulama, tanımlama, özetleme, konuyu değiştirme, birinden yeni bir konuya geçmesini isteme, birinin görüşünü alma, bir kişinin söylemini takip ettiğini gösterme, söze karışma, söz hakkı isteme, itiraz etme/karşı çıkma, birinden sessiz olmasını isteme, devam etme isteğini belirtme, birini devam etmesi için yüreklendirme, sonuca geldiğini belirtme, kapanış, telefonla konuşma, mektuplar olmak üzere 21 alt işlevi kapsamaktadır.

- İletişim Sorunlarını Önleme ve Telafi Etme İşlevi: İletişim kurarken anlaşmayı kolaylaştırmayı içermektedir. Anlamadığını işaret etme, tekrarlanmasını isteme, onaylanmasını isteme, tanımlanmasını veya açıklanmasını isteme, birinin bir şeyi kodlamasını isteme, bir şeyin yazıya geçirilmesini isteme, cehaletini ifade etme, bir ifadeyi bulma konusunda yardım isteme, unutulmuş bir sözcüğü veya ifadeyi ararken duraksama aralıklarını doldurma, unutulmuş bir ismin yerine yeni bir ifade kullanma, birinden daha yavaş konuşmasını isteme, muhatap anlamadığında yapılan şeyler, anlayıp anlamadıklarını sorma, bir sözcüğün veya ifadenin sağlamlasını yapma olmak üzere 14 alt işlevi vardır.

Türkçe Dersi Öğretim Programı (2019) ile öğrencilerin;

- dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi,
- Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarının sağlanması,
- okuduğu, dinlediği/izlediğinden hareketle, söz varlığını zenginleştirerek dil zevki ve bilincine ulaşmalarının; duygu, düşünce ve hayal dünyalarını geliştirmelerinin sağlanması,
- okuma yazma sevgisi ve alışkanlığını kazanmalarının sağlanması,
- duygu ve düşünceleri ile bir konudaki görüşlerini veya tezini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmelerinin sağlanması (s. 8) amaçlanmaktadır. Bu amaçlar, kazanımlar aracılığıyla öğrencilere verilmektedir. Program'da, dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazmanın geliştirilmesine dolayısıyla iletişimin eksiksiz bir şekilde sağlanmasına katkı sağlayacak dil işlevlerine yönelik kazanımlara yer verilmesi bu amaçlara ulaşılmasında önem taşımaktadır.

Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki (2019) 5, 6, 7 ve 8. sınıf dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma alanları kazanımları ve dil bilgisiyle ilgili kazanımlara yönelik dil işlevleri konusunda "dil işlevleri", "dinleme/izleme işlevleri", "konuşma işlevleri", "okuma işlevleri", "yazma işlevleri", "işlevsel dil eğitimi" anahtar kelimeleri ile TR Dizin, YÖK Akademik, YÖK Ulusal Tez Merkezi ve Millî Kütüphane veri tabanları ve DergiPark'ta 11.08.2020 tarihinde yapılan taramada bütüncül bakış açısıyla hazırlanmış bir çalışma olmadığı tespit edilmiştir. Dil işlevleri konusunda yapılan çalışmalar (Deniz ve Çekici, 2019a; Deniz ve Çekici, 2019b; Deniz ve Çekici, 2019c; İşcan, 2007; Kılıç, 2007; Helvacı, 2013; Polat, 2002; Polat, 2010; Polat, 2011; Uslu, 2005; Gökmen ve Dilber, 2011; Altun-Alkan, 2019; Bayat, 2017; Aysever, 2013; Kılınç, 2019; Eken, 2008) mevcuttur. Yine alan yazınına bakıldığında dört temel dil becerisine yönelik kazanımları inceleyen çalışmaların (Arı, 2017; Bayrak Cömert, 2017; Güzel ve Karadağ, 2013; Karadağ, 2012) olduğu ancak dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma kazanımlarını işlevsel dil eğitimi açısından inceleyen araştırmaların olmadığı tespit edilmiştir. Bu konuda yapılacak araştırma, ana dili olarak Türkçe eğitimi alanına yeni bir bakış açısı kazandırma imkânı sağlayacaktır.

Bu araştırmanın amacı, Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki (2019) 5, 6, 7 ve 8. sınıf dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma alanları kazanımları ve dil bilgisiyle ilgili

kazanımlardaki dil işlevlerini tespit etmektir. Araştırmada bu amaca yönelik daha detaylı bulgulara ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) dinleme/izleme becerisine yönelik kazanımlar hangi dil işlevlerine yöneliktir?
2. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) konuşma becerisine yönelik kazanımlar hangi dil işlevlerine yöneliktir?
3. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) okuma becerisine yönelik kazanımlar hangi dil işlevlerine yöneliktir?
4. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) yazma becerisine yönelik kazanımlar hangi dil işlevlerine yöneliktir?
5. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) dil bilgisine yönelik kazanımlar hangi dil işlevlerine yöneliktir?

Araştırma; Program'daki 5, 6, 7 ve 8. sınıf dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma alanları kazanımları ve dil bilgisiyle ilgili kazanımların hangi dil işlevlerine yönelik olduklarını tespit etmeyi amaçlaması bakımından özgün bir değer taşımaktadır. Bu doğrultuda araştırmanın sonuçları, Türkçenin eğitimindeki kuramsal çalışmalara farklı bakış açıları kazandırabilmesi, dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma öğrenme alanlarına yönelik kazanımların yapılandırılması, ana dili öğretim programının çağın gereklerine uygun biçimde iletişimi esas alarak hazırlanması ve ders kitaplarının dolayısıyla farklı etkinlik ve materyallerin dil işlevlerini de kapsayacak şekilde yeniden hazırlanması açısından önem taşımaktadır.

2. Yöntem

Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yöntemiyle yapılmış bir içerik çözümlemesidir. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 217). Nitel araştırmada doküman incelemesi tek başına bir veri toplama yöntemi olabileceği gibi diğer veri toplama yöntemleri ile birlikte de kullanılabilir. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2011, s. 187).

Araştırmada incelenen doküman, Türkçe Dersi Öğretim Programı (2019); 5, 6, 7 ve 8. sınıf kazanımlarıdır. Program'da; dinleme/ izlemeye yönelik 5 ve 6. sınıfta 12, 7 ve 8. sınıfta 14'er kazanım bulunmaktadır. 14 dinleme/izleme kazanımının 11 tanesi 4 sınıf düzeyinde ortak, 1 kazanım 5, 6 ve 7. sınıfta ortak iken 2 kazanım da 7 ve 8. sınıflar için ortak ve yalnızca 8. sınıfta olan 1 kazanım bulunmaktadır. Konuşmaya yönelik 5, 6, 7 ve 8. sınıfta 7 kazanım vardır ve bu kazanımlar bütün sınıf seviyeleri için ortaktır. Okumaya yönelik 5. sınıfta 34, 6 ve 8. sınıfta 35, 7. sınıfta 38 olmak üzere toplam 56 kazanım vardır. Bu kazanımlardan 26'sı 4 sınıf düzeyi için ortak iken 6 ve 7. sınıf için ortak olan kazanım sayısı 1 ve 7, 8. sınıflar için ortak olan kazanım sayısı 5'tir ve 6, 7, 8. sınıflar için ortak olan kazanım sayısı 2'dir. Yazma becerisine yönelik ise 5. sınıfta 16, 6. sınıfta 14, 7. sınıfta 17 ve 8. sınıfta 20 kazanım olmak üzere toplam 24 kazanım bulunmaktadır. Yazma kazanımlarının 13'ü tüm sınıf seviyelerinde, 2'si 7 ve 8. sınıflarda, 1'i de 6, 7 ve 8. sınıflar için ortaktır.

Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki (2019) dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma kazanımları Avrupa Konseyi tarafından dil işlevlerine yönelik hazırlanan Threshold, Waystage, Vantage ve Breakthrough listelerinin toplamından oluşan ve T-Serisi olarak adlandırılan işlev listelerine göre incelenmiştir. Elde edilen bulgular her bir öğrenme alanı için ayrı ayrı tablolaştırılmış ve değerlendirilmiştir.

3. Bulgular

Bu bölümde, Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki (2019) 5, 6, 7 ve 8. sınıf dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma kazanımları, Avrupa Konseyi tarafından dil işlevlerine yönelik hazırlanan Threshold, Waystage, Vantage ve Breakthrough listelerinin toplamından oluşan ve T-Serisi olarak adlandırılan işlev listelerine göre incelenmiş ve aradaki ilişki tablolar hâlinde sunulmuştur.

Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki (2019) dinleme/izleme kazanımları dil işlevleri açısından analiz edilmiştir. Bu analize ilişkin bulgular, Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1: Dinleme/İzleme Kazanımlarında Dil İşlevleri

Sınıf	Kazanım	Dil İşlevi
5, 6, 7, 8	Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların gelişimi ve sonucu hakkında tahminde bulunur.	Bir ifadeyi sorgulama/tahmin etme
5, 6, 7, 8	Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder.	Bir ifadeyi sorgulama/tahmin etme
5, 6, 7, 8	Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler/ tespit eder.	Konuyu tanıtmaya
5, 6, 7, 8	Dinledikleri/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu belirler/ tespit eder.	-
5, 6, 7, 8	Dinledikleri/izlediklerini özetler.	Özetleme
5, 6, 7, 8	Dinledikleri/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir/soruları cevaplar.	Cevap verme/bilgi verme
5, 6, 7, 8	Dinlediklerine/izlediklerine farklı başlıklar önerir.	Bir görüş ifade etme
5, 6, 7, 8	Dinlediği/izlediği hikâye edici metinleri canlandırır.	-
5, 6, 7, 8	Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.	İletişimi sağlama alma ve telafi etme
5, 6, 7	Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.	Bir görüş ifade etme
5, 6, 7, 8	Dinledikleriyle/izledikleriyle ilgili görüşlerini bildirir.	Bir görüş ifade etme
5, 6, 7, 8	Dinleme stratejilerini uygular.	-

7, 8	Dinlediklerinde/izlediklerinde başvurulan düşünceyi geliştirme yollarını tespit eder.	Tanımlama, örnek verme, anekdotu tanıma
7, 8	Dinlediklerinde/izlediklerinde tutarlılığı sorgular.	Bir ifadeyi sorgulama
8	Dinledikleri/izledikleri medya metinlerini değerlendirir.	Bir ifadeyi sorgulama, bir görüş ifade etme

Dil işlevleri açısından dinleme/izleme kazanımları incelendiğinde;

- “Dinlediklerinde/izlediklerinde geçen olayların gelişimi ve sonucu hakkında tahminde bulunur.” ve “Dinlediklerinde/ izlediklerinde geçen, bilmediği kelimelerin anlamını tahmin eder.” kazanımlarının *bir ifadeyi sorgulama/tahmin etme*,
- “Dinlediklerinde/izlediklerinde tutarlılığı sorgular.” ve “Dinledikleri/izledikleri medya metinlerini değerlendirir.” kazanımlarının *bir ifadeyi sorgulama, bir görüş ifade etme*,
- “Dinledikleri/izlediklerini özetler.” kazanımının *özetleme*,
- “Dinledikleri/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir.” kazanımının cevap verme/bilgi verme işlevine,
- “Dinlediklerine/izlediklerine farklı başlıklar önerir.” “Dinlediklerinin/izlediklerinin içeriğini değerlendirir.” ve “Dinledikleri/izledikleri ile ilgili görüşlerini bildirir.” kazanımlarının *bir görüş ifade etme*,
- “Dinlediklerinde/izlediklerinde başvurulan düşünceyi geliştirme yollarını tespit eder.” kazanımının *tanımlama, örnek verme, anekdotu tanıma*
- “Dinlediklerinin/izlediklerinin konusunu belirler/tespit eder.” kazanımının *konuyu tanıma*,
- “Konuşmacının sözlü olmayan mesajlarını kavrar.” kazanımının *iletişimi sağlama alma ve telafi etme* işlevlerine karşılık geldiği görülmektedir.
- “Dinledikleri/izlediklerinin ana fikrini/ana duygusunu belirler/tespit eder.” “Dinlediği/ izlediği hikâye edici metinleri canlandırır.” ve “Dinleme stratejilerini uygular.” kazanımları ise herhangi bir işleve yönelik değildir.

Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki (2019) konuşma kazanımları dil işlevleri açısından analiz edilmiştir. Bu analize ilişkin bulgular, Tablo 2’de gösterilmektedir.

Sınıf	Kazanım	Dil İşlevi
5, 6, 7, 8	Hazırlıklı konuşma yapar.	Bir görüşü ifade etme/görüş bildirme
5, 6, 7, 8	Hazırlıksız konuşma yapar.	Bir görüşü ifade etme/görüş bildirme
5, 6, 7, 8	Konuşma stratejilerini uygular.	-
5, 6, 7, 8	Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.	İletişimi sağlama alma ve telafi etme
5, 6, 7, 8	Kelimeleri anlamlarına uygun kullanır.	Telafi etme
5, 6, 7, 8	Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.	Sıralama, örnek verme, konuyu değiştirme
5, 6, 7, 8	Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.	Başka sözcüklerle açıklama

Dil işlevleri açısından konuşma kazanımları incelendiğinde;

- “Hazırlıklı konuşma yapar.” ve “Hazırlıksız konuşma yapar.” kazanımlarının *bir görüşü ifade etme/görüş bildirme*,
- “Konuşmalarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.” kazanımının *sıralama, örnek verme, konuyu değiştirme*,
- “Kelimleri anlamlarına uygun kullanır.” kazanımının *telafi etme*,
- “Konuşmalarında beden dilini etkili bir şekilde kullanır.” kazanımının *iletişimi sağlama alma ve telafi etme*,
- “Konuşmalarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.” kazanımının *başka sözcüklerle açıklama* işlevini karşıladığı görülmektedir.
- “Konuşma stratejilerini uygular.” kazanımının ise herhangi bir işlevi karşılamadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki (2019) okuma kazanımları dil işlevleri açısından analiz edilmiştir. Bu analize ilişkin bulgular, Tablo 3’te gösterilmektedir.

Tablo 3: Okuma Kazanımlarında Dil İşlevleri

Sınıf	Kazanım	Dil İşlevi
5, 6, 7, 8	Noktalama işaretlerine dikkat ederek sesli ve sessiz okur.	-
5, 6, 7, 8	Metni türün özelliklerine uygun biçimde okur.	-
5, 6, 7, 8	Farklı yazı karakterleri ile yazılmış yazıları okur.	-
5, 6, 7, 8	Okuma stratejilerini kullanır.	-
5, 6, 7, 8	Bağlamdan yararlanarak (hareketle) bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.	Tahmin etme
5, 6, 7, 8	Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler. / Deyim atasözü ve özdeyişlerin metne katkısını belirler.	Başka sözcüklerle açıklama
5	Kelimelerin eş anlamlılarını bulur.	Başka sözcüklerle açıklama
6, 7	Çekim eklerinin işlevlerini ayırt eder.	-
5, 6, 7, 8	Metindeki söz sanatlarını tespit eder.	-
5	Kelimelerin zıt anlamlılarını bulur.	-
5	Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder.	-
5	Kökleri ve ekleri ayırt eder.	-
5	Yapım ekinin işlevlerini açıklar.	-
6	İsim ve sıfatların metnin anlamına olan katkısını açıklar.	Raporlama ve ifade etme (betimleme ve öyküleme)
6	İsim ve sıfat tamlamalarının metnin anlamına olan katkısını açıklar.	Raporlama ve ifade etme

		(betimleme ve öyküleme)
6	Edat, bağlaç ve ünlemlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.	-
6	Basit, türemiş ve birleşik kelimeleri ayırt eder.	-
6	Zamirlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.	-
5, 6, 7, 8	Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlama olan katkısını değerlendirir. / Geçiş ve bağlantı ifadelerinin metnin anlamına olan katkısını değerlendirir.)	Sıralama, örnek verme, konuyu değiştirme, bir görüş ifade etme
7	Basit, türemiş ve birleşik fiilleri ayırt eder.	-
7	Zarfların metnin anlamına olan katkısını açıklar.	-
7	Fiillerin anlam özelliklerini fark eder.	-
7, 8	Anlatım bozukluklarını tespit eder. / Metindeki anlatım bozukluklarını belirler.	Düzeltilme
8	Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar.	-
5, 6, 7, 8	Metin türlerini ayırt eder.	-
5, 6, 7, 8	Okuduklarını özetler.	Özetleme
5, 6, 7, 8	Metnin ana fikrini/ana duygusunu belirler.	-
5, 6, 7, 8	Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.	Bir görüş ifade etme
5, 6, 7, 8	Metindeki hikâye unsurlarını belirler. / Okuduğu metinlerdeki hikâye unsurlarını belirler.	-
5	Metni yorumlar.	Bir görüş ifade etme
5, 6, 7, 8	Metinle ilgili sorular sorar.	Soru sorma
5, 6, 7, 8	Metinle ilgili sorulara cevap verir. / Metinle ilgili soruları cevaplar.	Cevap verme
5, 6, 7, 8	Metnin konusunu belirler.	Konuyu tanıma
5, 6, 7, 8	Görsel(-ler)den ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder.	Tahmin etme
5, 6, 7, 8	Görsellerle ilgili soruları cevaplar.	Cevap verme
5, 6, 7, 8	Metinde önemli noktaların vurgulanış biçimlerini kavrar.	Vurgulama
5, 6, 7, 8	Okuduğu metnin içeriğine uygun başlık/başlıklar belirler. / Metnin içeriğine uygun başlık belirler.	Bir görüş ifade etme
5, 6, 7, 8	Medya metinlerini değerlendirir/analiz eder.	Bir görüş ifade etme
5, 6, 7, 8	Metinler arasında karşılaştırma yapar.	-
5, 6, 7, 8	Bilgi kaynaklarını etkili bir şekilde kullanır.	-
5, 6, 7, 8	Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.	Bir ifadeyi sorgulama
5, 6, 7, 8	Metindeki gerçek ve kurgusal unsurları ayırt eder.	-

5, 6, 7, 8	Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.	Bir görüş ifade etme
5	Okuduğu metindeki gerçek, mecaz ve terim anlamlı sözcükleri ayırt eder.	-
5	Grafik, tablo ve çizelgeyle sunulan bilgilere ilişkin soruları cevaplar.	Cevap verme
6	Şiirin şekil özelliklerini açıklar.	-
6, 7, 8	Grafik, tablo ve çizelgeyle sunulan bilgileri yorumlar.	Bir görüş ifade etme
7, 8	Metindeki yardımcı fikirleri belirler.	-
6, 7, 8	Metnin içeriğini yorumlar.	Bir görüş ifade etme
7, 8	Metin türlerini ayırt eder.	-
7	Metinlerin yazılı hâli ile medya sunumlarını karşılaştırır.	-
7,8	Metindeki anlatım biçimlerini belirler.	-
7, 8	Metinde kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler. /Okuduklarında kullanılan düşünceyi geliştirme yollarını belirler.	Bir raporu / öyküyü / betimlemeyi tanıtmaya
7, 8	Metindeki iş ve işlem basamaklarını kavrar.	Sıralama
8	Edebî eserlerin yazılı metni ile medya sunumunu karşılaştırır.	-

Dil işlevleri açısından okuma kazanımları incelendiğinde;

- "Metinle ilgili sorular sorar." kazanımı *soru sorma*,
- "Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder." ve "Görsellerden ve başlıktan hareketle okuyacağı metnin konusunu tahmin eder." kazanımları *tahmin etme*,
- "Okuduklarını özetler." kazanımı *özetleme*,
- "Metinle ilgili sorulara cevap verir /cevaplar.", "Görsellerle ilgili soruları cevaplar.", "Grafik, tablo ve çizelgeyle sunulan bilgilere ilişkin soruları cevaplar." kazanımları *cevap verme*,
- "Kelimelerin eş anlamlılarını bulur." ve "Kelimelerin zıt anlamlılarını bulur." kazanımları *telafi etme*,
- "Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlama olan katkısını değerlendirir." kazanımı *sıralama, örnek verme, konuyu değiştirme, bir görüş ifade etme*,
- "Metinde ele alınan sorunlara farklı çözümler üretir.", "Metni yorumlar.", "Okuduğu metnin içeriğine uygun başlık/ başlıklar belirler.", "Medya metinlerini değerlendirir.", "Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular.", "Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.", "Grafik, tablo ve çizelgeyle sunulan bilgileri yorumlar.", "Metnin içeriğini yorumlar." kazanımları *bir görüş ifade etme*,
- "Metinde önemli noktaların vurgulanış biçimlerini kavrar." kazanımı *vurgulama*,
- "Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular." kazanımı *bir ifadeyi sorgulama*,

- “Metindeki iş ve işlem basamaklarını kavrar.” kazanımı *sıralama*,
- “Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler. / Deyim atasözü ve özdeyişlerin metne katkısını belirler.” ve “Kelimelerin eş anlamlılarını bulur.” kazanımları *başka sözcüklerle açıklama*,
- “İsim ve sıfatların metnin anlamına olan katkısını açıklar.”, “İsim ve sıfat tamlamalarının metnin anlamına olan katkısını açıklar.” kazanımları *raporlama ve ifade etme (betimleme ve öyküleme)*,
- “Anlatım bozukluklarını tespit eder / Metindeki anlatım bozukluklarını belirler.” kazanımı *düzeltilme*,
- “Metnin konusunu belirler.” kazanımı *konuyu tanıtırma*,
- “Metinde kullanılan düşüncüyü geliştirme yollarını belirler. / Okuduklarında kullanılan düşüncüyü geliştirme yollarını belirler.” kazanımları ise *bir raporu / öyküyü / betimlemeyi tanıtırma* işlevine karşılık gelmektedir.

Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki (2019) yazma kazanımları dil işlevleri açısından analiz edilmiştir. Bu analize ilişkin bulgular, Tablo 4’te gösterilmektedir.

Tablo 4: Yazma Kazanımlarında Dil İşlevleri

Sınıf	Kazanım	Dil İşlevi
5, 6, 7, 8	Şiir yazar.	Duyguları ifade etme
5, 6, 7, 8	Bilgilendirici metin yazar.	Bilgi verme
5, 6, 7, 8	Hikâye edici metin yazar.	Raporlama ve ifade etme (Betimleme ve öyküleme)
5, 6, 7, 8	Yazma stratejilerini uygular.	-
5	Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.	-
5, 6, 7, 8	Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.	Telafi etme
5	Sayıları doğru yazar.	-
5, 6, 7, 8	Yazdıklarını düzenler.	Kendini düzeltme
5, 6, 7, 8	Yazdıklarını paylaşır.	-
5	Yazılarında ses olaylarına uğrayan kelimeleri doğru kullanır.	-
5, 6, 7, 8	Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.	Başka sözcüklerle açıklama
5, 6, 7, 8	Formları yönergelerine uygun doldurur.	Bilgi verme
5, 6, 7, 8	Kısa metinler yazar.	-
5, 6, 7, 8	Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.	Görüş bildirme
5, 6, 7, 8	Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.	Sıralama, örnek verme, konuyu değiştirme
6, 7, 8	Yazdıklarını/Anlatımı desteklemek için gerektiğinde grafik ve tablo kullanır.	-

5, 6, 7, 8	Bir işin işlem basamaklarını yazar. / Bir işi işlem basamaklarına göre yazar.	Sıralama
7, 8	Yazılarında anlatım biçimlerini kullanır.	-
7	Ek fiili işlevlerine uygun kullanır.	-
7, 8	Araştırmalarının sonuçlarını yazılı olarak sunar.	Görüş bildirme, bilgi verme
8	Yazılarında mizahi öğeler kullanır.	-
8	Cümlelerin öğelerini ayırt eder.	-
8	Cümle türlerini tanıır.	-
8	Fiillerin çatı özelliklerinin anlama olan katkısını kavrar.	-

Yazma kazanımlarında dil işlevlerine bakıldığında;

- “Bilgilendirici şiir yazar.” kazanımı *duyguları ifade etme*,
- “Bilgilendirici metin yazar.” kazanımı ve “Formları yönergelerine uygun doldurur.” kazanımı *bilgi verme*,
- “Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.” kazanımı *görüş bildirme*,
- “Araştırmalarının sonuçlarını yazılı olarak sunar.” kazanımı *görüş bildirme / bilgi verme*,
- “Hikâye edici metin yazar.” kazanımı *raporlama ve ifade etme (betimleme ve öyküleme)*,
- “Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.” kazanımı *telafi etme*,
- “Yazdıklarını düzenler.” kazanımı *kendini düzeltme*,
- “Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.” kazanımı *başka sözcüklerle açıklama*,
- “Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.” ve “Bir işi işlem basamaklarına göre yazar.” kazanımları *sıralama, örnek verme, konuyu değiştirme* işlevlerine karşılık gelmektedir.

Tablo 5: Dil Bilgisi Kazanımlarında Dil İşlevleri

Daha önceki programlarda (2006, 1981 vd.) dil bilgisi başlığı altında verilen bazı kazanımlar, Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda (2019) ayrı bir başlık olarak değil, okuma ve anlama kazanımları arasında verilmiştir.

Sınıf	Kazanım	Dil İşlevi
6, 7	Çekim eklerinin işlevini ayırt eder.	-
5	Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder.	-
5	Kökleri ve ekleri ayırt eder.	-
5	Yapım ekinin işlevlerini açıklar.	-
6	İsim ve sıfatların metnin anlamına olan katkısını açıklar.	Raporlama ve ifade etme (betimleme ve öyküleme)
6	İsim ve sıfat tamlamalarının metnin anlamına olan katkısını açıklar.	Raporlama ve ifade etme (betimleme ve öyküleme)

6	Edat, bağlaç ve ünlemlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.	(Edat, bağlaç ve ünlemler işlevsel dil eğitiminde çok sık yararlanılan kavramlardır. Bu sebeple kazanım çok sayıda işlevin gerçekleştirilmesinde kullanılabilir. Kazanımın bu şekilde bütüncül olarak değil, ilgili edat, bağlaç ve ünlemin karşıladığı işlevi (Ör: merak, onay, reddetme, tutumları ifade etme, sıralama vb.) belirtecek şekilde düzenlenmesi uygun olacaktır.
6	Basit, türemiş ve birleşik kelimeleri ayırt eder.	-
6	Zamirlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.	-
7	Basit, türemiş ve birleşik fiilleri ayırt eder.	-
7	Zarfların metnin anlamına olan katkısını açıklar.	-
7	Fiillerin anlam özelliklerini fark eder.	-
8	Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar.	-
7	Ek fiili işlevlerine uygun kullanır.	-
8	Fiillerin çatı özelliklerinin anlama olan katkısını kavrar.	-
5, 6, 7, 8	Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlama olan katkısını değerlendirir. / Geçiş ve bağlantı ifadelerinin metnin anlamına olan katkısını değerlendirir.)	Sıralama, örnek verme, konuyu değiştirme, bir görüş ifade etme
5, 6, 7, 8	Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.	Sıralama, örnek verme, konuyu değiştirme
5	Kelimelerin eş anlamlılarını bulur.	Başka sözcüklerle açıklama
5	Kelimelerin zıt anlamlılarını bulur.	-
7, 8	Anlatım bozukluklarını tespit eder. / Metindeki anlatım bozukluklarını belirler.	Düzeltilme

2019 Programı'ndaki dil bilgisine yönelik kazanımlar, dil işlevleri açısından incelendiğinde; "İsim ve sıfatların metnin anlamına olan katkısını açıklar." ve "İsim ve sıfat tamlamalarının metnin anlamına olan katkısını açıklar." (6) kazanımlarının raporlama ve ifade etme (betimleme ve öyküleme); "Metni oluşturan unsurlar arasındaki geçiş ve bağlantı ifadelerinin anlama olan katkısını değerlendirir. / Geçiş ve

bağlantı ifadelerinin metnin anlamına olan katkısını değerlendirir.” kazanımının *sıralama, örnek verme, konuyu değiştirme, bir görüş ifade etme*; “Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.” kazanımının *sıralama, örnek verme, konuyu değiştirme* işlevine; “Kelimelerin eş anlamlılarını bulur.” kazanımının *başka sözcüklerle açıklama* işlevine ve “Anlatım bozukluklarını tespit eder. / Metindeki anlatım bozukluklarını belirler.” kazanımının ise *düzeltilme* işlevine denk geldiği görülmektedir. “Edat, bağlaç ve ünlemlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.” kazanımı doğrudan bir dil işlevini karşılamamakta ancak edat, bağlaç ve ünlemler işlevsel dil eğitiminde çok sık yararlanılan unsurlardır. Bu sebeple kazanım çok sayıda işlevin gerçekleştirilmesinde kullanılabilir. Kazanımın bu şekilde bütüncül olarak değil, ilgili edat, bağlaç ve ünlemin karşıladığı işlevi (Ör: merak, onay, reddetme, tutumları ifade etme, sıralama vb.) bulunmaktadır. “Çekim eklerinin işlevini ayırt eder.”, “Eş sesli kelimelerin anlamlarını ayırt eder.”, “Kökleri ve ekleri ayırt eder.”, “Yapım ekinin işlevlerini açıklar.”, “Zamirlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.”, “Basit, türemiş ve birleşik fiilleri ayırt eder.”, “Zarfların metnin anlamına olan katkısını açıklar.”, “Fiillerin anlam özelliklerini fark eder.”, “Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar.”, “Ek fiili işlevlerine uygun kullanır.”, “Fiillerin çatı özelliklerinin anlama olan katkısını kavrar.”, “Kelimelerin zıt anlamlılarını bulur.” kazanımlarının belli bir işleve denk gelmediği ancak işlevsel dil eğitime yönelik olduğu görülmektedir. İşlevsel dil eğitiminde dil bilgisinden yararlanılır. Bu konuya yönelik örnekler için Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı’ndaki (MEB, 2020; Türkiye Maarif Vakfı, 2020) izlenelere bakılabilir. Ancak bu durum klasik dil bilgisi öğretimi şeklinde değil, işleve uygun dil yapısının sezdirilmesi, kavratılması ve uygulanması şeklinde olur. Mevcut Program’daki dil bilgisi kazanımlarının işlevsel dil öğretimine yönelik değil, dilin bazı özelliklerinin ve yapısının kavratılmasına yönelik olduğu görülmektedir.

4. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, Türkçe Dersi Öğretim Programı’ndaki (2019) 5, 6, 7 ve 8. sınıf dinleme/izleme, konuşma, okuma, yazma alanları kazanımları ve dil bilgisiyle ilgili kazanımlar dil işlevleri açısından incelenmiştir. Araştırmada ulaşılan bulgulardan hareketle ortaya çıkan sonuç ve öneriler şu maddelerle sıralanabilir:

Türkçe Dersi Öğretim Programı (2019) dinleme/izleme kazanımlarında dil işlevlerine bakıldığında bir ifadeyi sorgulama/tahmin etme, özetleme, cevap verme, bilgi verme, bir görüş ifade etme, konuyu tanıtmaya ve iletişimi sağlama alma ve telafi etme işlevlerinin bulunduğu söylemek mümkündür. Program’da 5, 6, 7 ve 8. sınıfta ortak kazanımlarla birlikte toplam 15 dinleme/izleme kazanımı bulunmaktadır. 15 kazanımın 12 tanesinde işlev tespit edilmiştir ancak kazanımlarda yalnızca 6 farklı işlev bulunmaktadır. T-Serisindeki 74 dil işlevine karşılık Program’da yalnızca 12 dil işlevinin olduğu ve dil işlevlerinin sayısının sonsuz olabileceği gerçeği düşünüldüğünde bu sayının ve kazanımlarda dolayısıyla Program’da dil işlevlerine yer verilme oranının az olduğu dikkat çekmektedir.

Türkçe Dersi Öğretim Programı (2019) konuşma kazanımlarında dil işlevlerine bakıldığında bir görüşü ifade etme/görüş bildirme, sıralama, örnek verme, konuyu değiştirme, telafi etme, iletişimi sağlama alma ve telafi etme ile başka sözcüklerle açıklama işlevlerinin bulunduğu görülmektedir. Program’da 5, 6, 7 ve 8. sınıfta 7 adet

konuşma kazanımı bulunmaktadır. 7 kazanımın 6 tanesinde 9 farklı dil işlevi bulunmaktadır. T-Serisinde 74 adet dil işlevinin belirlendiği bir listeye oranla bu sayının azlığı ortadadır. Dil işlevlerinin özellikle insanların konuşma ve yazmalarındaki amaçları karşıladığı gerçeğinden hareketle konuşma kazanımlarının işlevsel dil eğitimini yansıtır nitelikte olmadığı söylenebilir.

Türkçe Dersi Öğretim Programı (2019) okuma kazanımlarında dil işlevlerine bakıldığında soru sorma, tahmin etme, özetleme, cevap verme, bir görüş ifade etme, sıralama, örnek verme, konuyu değiştirme, bir ifadeyi sorgulama, sıralama, telafi etme, vurgulama, başka sözcüklerle açıklama, raporlama ve ifade etme (betimleme ve öyküleme), düzeltme, konuyu tanıma, bir raporu/ öyküyü/ betimlemeyi tanıma işlevlerine yönelik kazanımların olduğu görülmektedir. 5, 6, 7 ve 8. sınıflara yönelik 56 okuma kazanımı bulunmakta ancak bu kazanımların yalnızca 22'si dil işlevlerini içermektedir. 56 kazanımda 17 farklı dil işlevi tespit edilmiştir. Bu oran T-Serisindeki kazanımlarla karşılaştırılınca kazanımlardaki dil işlevlerine yer verilme oranının az olduğu ve dolayısıyla Program'ın da işlevsel dil eğitime yönelik hazırlanmadığı gerçeğini ortaya koymaktadır.

Türkçe Dersi Öğretim Programı (2019) yazma kazanımlarında dil işlevlerine bakıldığında raporlama ve ifade Etme (betimleme ve öyküleme), sıralama, örnek verme, konuyu değiştirme, görüş bildirme, telafi etme, bilgi verme, duyguları ifade etme, kendini düzeltme ve başka sözcüklerle açıklama işlevlerine yönelik kazanımların olduğu görülmektedir. 5, 6, 7 ve 8. sınıf seviyelerinde toplam 24 yazma kazanımı bulunmaktadır ancak bunların yalnızca 12'si dil işlevlerine yöneliktir. 24 yazma kazanımında 10 farklı dil işlevi tespit edilmiştir. Bu da Program'da dil eğitiminin dört ana bileşeninden biri olan yazma alanının da günün gereklerine uygun olacak şekilde işlevsel olarak hazırlanmadığını göstermektedir.

Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki (2019) dil bilgisiyle ilgili kazanımlarda dil işlevlerine bakıldığında raporlama ve ifade etme (betimleme ve öyküleme), sıralama, örnek verme, konuyu değiştirme, bir görüş ifade etme, sıralama, örnek verme, konuyu değiştirme, başka sözcüklerle açıklama ve düzeltme işlevlerine yönelik kazanımların olduğu görülmektedir. "Edat, bağlaç ve ünlemlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar." kazanımının T-Serisi'ndeki bir işleve karşılık gelmediği ancak edat, bağlaç ve ünlemler işlevsel dil eğitiminde çok sık yararlanılan kavramlardır. Bu sebeple kazanım çok sayıda işlevin gerçekleştirilmesinde kullanılabilir. Kazanımın bu şekilde bütüncül olarak değil, ilgili edat, bağlaç ve ünlemin karşıladığı işlevi (Ör: merak, onay, reddetme, tutumları ifade etme, sıralama vb.) belirtecek şekilde düzenlenmesi uygun olacaktır. Program'daki 20 dil bilgisi kazanımının 6'sı dil işlevlerini karşılar nitelikte olup 5 farklı işleve yöneliktir.

Program'da işlevden dil bilgisi yapısına değil, dil bilgisi yapısından işleve doğru bir yönelimin benimsenmesi, Program'da işlevsel dil bilgisi yaklaşımının temel alınmadığının bir kanıtı olarak gösterilebilir. Bununla birlikte Türkçe dil bilgisinin işlevsel bir yaklaşımla verilmesi gerektiğini vurgulayan birçok çalışma (Akçataş, 2007; Aslan Demir, 2007; Benzer, 2008; Çelik, 1999; Çotuksöken, 2011; Deniz ve Demir, 2019; Göçer, 2008; İşcan, 2007; Karaşin, 2008; Kılıç, 2002, 2007) yapılmıştır. Alan yazınındaki birçok çalışmada Türkçe derslerinin işlevsel ve bağlamsal (Demir ve Yapıcı, 2007; Dilidüzgün, 2017; Göçer, 2015; Yalçın, 2018) bir şekilde verilmesi gerektiği

vurgulanmaktadır. Buna rağmen öğrencilerde oluşturulması beklenen bilgi, beceri, tutum, değer ve alışkanlıkların Türkçe dersinin temel dayanaklarından biri olan Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki (2019) kazanımlar aracılığıyla öğrencilere kazandırıldığı gerçeği düşünülürken Program'ın işlevsel dil eğitimi noktasında yeterli olmadığı görülmektedir.

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) T-Serisi işlev listesinde yer almayan bu sebeple de kazanımlarda bulunmasına rağmen işaretlenmeyen işlevler de mevcuttur: Yorum yapma, değerlendirme, çıkarım yapma, ilişkilendirme, karşılaştırma yapma gibi dil işlevleri de Program'daki kazanımlarda vardır ancak bu işlevler farklı işlev listelerinde yer almaktadır.

İşlevsel dil eğitimi yaklaşımı, yabancı dil öğretimi alanında ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte dil eğitiminin temel dinamikleri değişmediği ve asıl hedeflenenin dil kullanıcılarının temel dil becerilerini dolayısıyla iletişim yeteneklerini geliştirmek olduğu düşünülürken ana dili eğitiminde de işlevsel dil eğitimi yaklaşımından faydalanılması gerekliliği olduğu kaçınılmazdır. Bu gerekliliğe örnek olarak dilekçe yazımı gösterilebilir. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (2019) "Kısa metinler yazar." 5. sınıf yazma kazanımının açıklaması "Öğrenciler dilekçe yazmaya teşvik edilir." şeklindedir. Dilekçe yazımının daha 5. sınıfta öğrencilere öğretilmeye başlanmasına rağmen üniversitede dahi bir istek ya da şikâyetini dilekçe ile ifade edemeyen dil kullanıcıları bulunmaktadır. Bu gibi sorunlara çözüm olarak Türkçenin eğitiminde konuşma ve yazmada kullanılan söz varlığı, dil yapıları, kalıp ifadeler, beden dili ve sözsüz iletişim unsurları tespit edilmelidir. Çünkü işlevsel dil eğitiminin temelini; dil işlevleri, bu işlevleri karşılayan dil yapıları, söz varlığı unsurları ve kalıp ifadeler oluşturmaktadır.

Türkçe Dersi Öğretim Programı (2019) 5, 6, 7 ve 8. sınıflar için "Hazırlıksız konuşmalar yapar." kazanımından hareketle öğrencilerin, arkadaşlarıyla, öğretmen, müdür hatta müdür yardımcısı ile nasıl konuşacakları, hitaplarının nasıl olacağı, hangi durumda bu kişilerle nasıl ve ne şekilde iletişime geçecekleri konuşma becerisi kapsamında verilmekte midir? Bu sorulara verilecek cevap da yine konuşma becerisine yönelik dil işlevlerinin tespit edilip öğrencilere işlevsel bir konuşma eğitimi verilmesi zorunluluğunu ortaya koymaktadır. Öğrenciler bu kazanıma ancak konuşmayı başlatmak, selam vermek, konuşmayı sürdürmek, sonlandırmak ve hatta beden dilini çeşitli şekillerde kullanma işlevleri ile ulaşabilir.

Türkçe Dersi Öğretim Programı (2019) işlevsel dil eğitimi esas alınarak hazırlandığını ifade eden bir açıklamanın ve herhangi bir işlev listesinin olmaması işlevsel dil eğitimine göre hazırlanmadığını göstermekte ancak bazı kazanımların dil işlevlerini içerdiği görülmektedir. Dolayısıyla dil işlevlerini içeren kazanımlarda da tesadüfi olarak bu işlevlere yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu bulgu ve sonuçlardan hareketle aşağıda belirtilen öneriler oluşturulmuştur:

Dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma alanlarına yönelik dil işlevlerini ortaya koyacak çalışmalar yapılabilir.

Dil eğitimiyle öğrencilere kazandırılmak istenen bilgi, beceri, tutum, değer ve alışkanlıklar öğrencilere kazanımlar dolayısıyla programlar aracılığıyla verilmektedir. Programların hazırlanmasında işlevsel dil eğitimi bakış açısı dikkate alınmalıdır.

Kaynakça

- Akçataş, A. (2007). Türkiye Türkçesinde yapı, işlev ve anlam ilişkileri açısından cümle grupları ve cümle türleri üzerine bir deneme-1. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı Belleten*, 55(1), 7-20.
- Aslan Demir, S. (2007). *Türkiye Türkçesinde isteme anlam birimi: Dil bilimsel ve toplum dilbilimsel bir inceleme*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Altun- Alkan, H. ve Yaylı, D. (2019). Rica ediminin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler tarafından kullanımları. *Folklor/Edebiyat*, 25(99), 521-538.
- Arı, G. (2017). Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki (ortaokul) okuma kazanımlarının değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(4), 685-703.
- Aysever, R. L. (2013). Bir söz edimi olarak yargı edimi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 2(3), 111-146.
- Bayat, N. (2017). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şikâyet ve özür edimine ilişkin görünümler. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (41), 1-16.
- Bayrak Cömert, Ö. (2017). 2017 Türkçe dersi öğretim programında yer alan ortaokul düzeyindeki (5, 6, 7 ve 8. sınıflar) konuşma becerisi kazanımlarına yönelik bir çalışma. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(3), 1331-1344.
- Benzer, A. (2020). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde işlevsel dil bilgisi*. Ankara: Pegem A.
- Benzer, A. (2008). *Filde zaman görünüş kip/kiplik*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Blondell, J., Higgens, J. ve Middlemiss, N. (1982). *Function in English*. Oxford: Oxford University.
- CEFR (2018). *Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment*. Council of Europe.
- Çelik, M. (1999). Da'nın işlevleri. *Dilbilim Araştırmaları*, 10, 25-32.
- Çotuksöken, Y. (2011). *Yapı ve işlevlerine göre Türkiye Türkçesi'nin ekleri*. İstanbul: Papatya Yayıncılık.
- Demir, C. ve Yapıcı, M. (2007). Ana dili olarak Türkçenin öğretimi ve sorunları. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 177-192.
- Deniz, K. ve Çekici Y. E. (2019a). Dil işlevleri açısından Türkçe öğreniyorum ders kitabı. *Turkish Studies Educational Sciences*, 14(6), 3043-3062. DOI: 10.29228/TurkishStudies.39410
- Deniz, K. ve Çekici, Y. E. (2019b). Dil işlevleri açısından çocuklar için Türkçe (ÇİT) ders kitabı. *Uluslararası Diller Kongresi bildirileri*, 194-208.
- Deniz, K. ve Çekici Y. E. (2019b). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi açısından toplu taşıma araçlarında dil işlevleri. *International Journal of Languages Education and Teaching (IJLET)*, 7(4), 24-36.
- Deniz, K. ve Demir, E. (2019). İşlevlerine göre bağlaçları konu edinen araştırmalar. *Millî Eğitim Dergisi*, 48(1), 903-915.
- Dilidüzgün, Ş. (2017). *Metindilbilim ve Türkçe öğretimi uygulamalı bir yaklaşım*. Ankara: Anı Yayıncılık.

- Eken, N. T. (2008). *4;0-6;0 yaş aralığında iletişimsel amaç kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Göçer, A. (2008). Türkçe dil bilgisi öğretiminde çözümlene yöntemini kullanımı. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(10), 101-120.
- Göçer, A. (2015). Türkçe dersi metin işleme sürecinde bağlam temelli sözcük öğretimi ve etkin sözcük dağarcığı oluşturmadaki işlevi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 3(1), 48-63.
- Gökmen, S. ve Çağlayan-Dilber, N. (2011). Türkçe derslerinde söz edimlerinin öğretimi üzerine bir değerlendirme. *Dil Dergisi*, 154. 44-60.
- Green, A. (2012). *English profile studies: Language functions revisited: Theoretical and empirical bases for language construct definition across the ability range*. Cambridge: UCLES/Cambridge University Press.
- Guntermann, G., Phillip, J. K. (1982). Functional- notional concepts: Adapting the foreign language textbook. U.S.A: The Center for Applied Linguistics Washington.
- Günay, D. (2007). *Metin bilgisi*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Güneş, F. (2014). *Türkçe öğretimi: Yaklaşımlar ve modeller* (3. baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Güzel, A. ve Karadağ, Ö. (2013). Anlatma becerileri açısından "Türkçe Dersi Öğretim Programı (6, 7, 8. Sınıflar)"na eleştirel bir bakış. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 45-52.
- Helvacı, S. (2013). *Eski Anadolu Türkçesinde soru cümlelerinin edimbilimsel işlevleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- İmer, K., Kocaman, A. ve Özsoy, A. S. (2011). *Dilbilim sözlüğü*. İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.
- İşcan, A. (2007). İşlevsel dil bilgisinin Türkçe öğretimindeki yeri. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9(1), 1-11.
- Jacobson, R. (1960). *Closing statement: Linguistics and poetics*. In T. A. Sebeok (Ed.). *Style in Language* (pp. 350-377). Cambridge, MA: MIT Press.
- Karadağ, Ö. (2012). Anlama becerileri açısından Türkçe dersi öğretim programı (6, 7, 8. sınıflar)'na eleştirel bir bakış. *Cumhuriyet Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 36(1), 97-110.
- Karaşin, H. (2008). Bağlaç görevinde kullanılan ya'nın anlamsal işlevleri. *U. Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(14), 215-227.
- Kılıç, V. (2002). *Dilin işlevleri ve iletişim*. İstanbul: Papatya Yayıncılık.
- Kılıç, V. (2007). Dilin işlevleri: Metin eylem kuramı yaklaşımı. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(2), 124-138.
- Kılıncı, A. K. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde/öğreniminde istek (rica) söz edimi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Kıran, Z. ve Kıran, A. (2010). *Dilbilime giriş*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Laine, E. (1985). *The notional-functional approach: Teaching the real language in its natural context*. Master of Arts French, George Mason University, Virginia.
- Türkiye Maarif Vakfı (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi programı. İstanbul: Matsis Matbaa Hizm. San. Ve Tic. Ltd. Şti.

- Polat, Y. (2002). Yabancı dil olarak türkçe öğretiminde konuşma becerisinin geliştirilmesi ve edim sözler. *Anadili Dil Kültürü ve Eğitim Dergisi*, (26), 62-75.
- Polat, Y. (2010). *Yabancı dil öğretiminde söz edimleri*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Polat, Y. (2011). *Yabancı dil öğretimi kitaplarında söz edimi öğretimi*. *Dil Dergisi*, (153), 24-42.
- TDK (2011). *Güncel Türkçe sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Uçan, H. (2008). *Dilbilim, göstergebilim ve edebiyat eğitimi*. Ankara: Hece Yayınları.
- Uslu, Z. (2005). Edimbilim ve yabancı dil öğretimine etkileri. *Dil Dergisi*, 127, 34-43.
- Van Ek, J. A. (1975). Systems development in adult language learning: the threshold level in a European Unit/credit system for modern language learning by adults. Strasbourg: Council of Europe.
- Van Ek, J. A. ve J. L. M. Trim (1990a). *Threshold 1990*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Van Ek, J. A. ve J. L. M. Trim (1990b). *Waystage 1990*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Van Ek, J. A. ve J. L. M. Trim (2001). *Vantage*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Vardar, B. (1982). *Dilbilimin temel kavram ve ilkeleri*. Ankara: TDK Yayınları.
- Vardar, B. (2002). *Açıklamalı dilbilim terimleri sözlüğü*. İstanbul: Multilingual.
- Yalçın, A (2018). *Son bilimsel gelişmeler ışığında Türkçenin öğretimi yöntemleri*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınevi.

Extended Abstract

The most important function of language is to provide communication. Complete communication is possible with the functional use of language in a certain context. Language means making requests by people, making excuses, expressing feelings, compensating, etc. it is used for many different purposes and these purposes meet the language functions. Turkish education consists of two areas: comprehension and expression. Comprehension skills, include listening / watching and reading; expression skills include speaking and writing learning areas. These skills, called basic language skills, are an indispensable part of individual and social life in daily and daily life. The aim of language education is to enable individuals to communicate in the best way by improving their listening / watching, speaking, reading and writing skills. The basic base of Turkish lessons is the curriculum. With the Turkish Language Curriculum (2019), the knowledge, skills, attitudes, values and habits aimed to be formed in individuals are acquired by students through objectives. The research has a unique value in that it aims to determine the language functions of the 5th, 6th, 7th and 8th grade listening / watching, speaking, reading, writing and grammar objectives in the Program. In this direction, the results of the study, the ability to gain different perspectives to the theoretical studies in Turkish education, structuring the objectives for listening / watching, speaking, reading and writing areas, preparing the mother tongue curriculum based on communication in accordance with the requirements of the era, it is important in terms of its re-preparation to cover its functions.

Method

The study is a content analysis made by document analysis method, one of the qualitative research methods. Document review covers the analysis of written materials that contain information about the phenomenon or cases that are aimed to be investigated (Yıldırım & Şimşek, 2013, p.217). In qualitative research, document analysis can be a stand-alone data collection method, or it can be used in conjunction with other data collection methods. Document review covers the analysis of written materials that contain information about the phenomenon or cases that are aimed to be investigated (Yıldırım & Şimşek, 2011, p.187).

The document examined in the research, Turkish Course Curriculum (2019); 5th, 6th, 7th and 8th grade gains. In the program; There are 14 acquisitions for listening / watching in 5th and 6th grades, 12, 7th and 8th grades each. While 11 of the 14 listening / watching gains are common at 4 grade level, 1 outcome is common in 5th, 6th and 7th grade, 2 outcomes are common for 7th and 8th grades and there is a single 1 objective which is only in 8th grade. There are 7 objectives each in 5th, 6th, 7th and 8th grade regarding speaking and these gains are common for all grade levels. There are a total of 56 objectives, 34 in the 5th grade, 35 in the 6th and 8th grade, 38 in the 7th grade. 26 of these gains are common for 4 grade levels, the common number of gains for 6th and 7th grades is 1 and 7, the common number of gains for 8th grades is 5 and the common number of gains for 6th, 7th, 8th grades is 2. is. On the other hand, there are a total of 24 objectives in writing, including 16 at the 5th grade, 14 at the

6th grade, 17 at the 7th grade and 20 at the 8th grade. 13 of the writing achievements are common to all grade levels, 2 to 7 and 8 grades, and 1 to 6, 7 and 8 grades.

Listening / watching, speaking, reading and writing achievements in the Turkish Language Curriculum (2019) were analyzed according to the function lists called T-Series, which consist of the Threshold, Waystage, Vantage and Breakthrough lists prepared by the Council of Europe for language functions.

Results

Considering the language functions in the Turkish Lesson Curriculum (2019) listening / watching outcomes, it is possible to say that there are functions of questioning / guessing a statement, summarizing, answering, giving information, expressing an opinion, introducing the subject and ensuring communication and making up for it. Considering the fact that there are only 12 language functions in the Program against the 74 language functions in the T-Series and the number of language functions can be infinite, it is noteworthy that this number and therefore the rate of language functions in the Program are low.

When the language functions of the Turkish Lesson Curriculum (2019) are examined, it is seen that there are functions of expressing an opinion / expressing opinion, ranking, giving examples, changing the subject, making up, ensuring and compensating for communication, and explaining with other words. There are 7 speaking outcomes in 5th, 6th, 7th and 8th grade in the program. It is obvious that this number is scarce compared to a list in which 74 language functions are specified in the T-Series. Based on the fact that language functions meet the goals of people in speaking and writing, it can be said that speaking outcomes do not reflect functional language education.

When looking at the language functions in the reading outcomes of the Turkish Lesson Curriculum (2019), asking questions, guessing, summarizing, answering, expressing an opinion, sorting, giving examples, changing the subject, questioning a statement, sorting, making up, emphasizing, explaining with other words It is seen that there are gains regarding the functions of reporting and expressing (describing and narrating), correcting, introducing the subject, introducing a report / story / description. When this ratio is compared with the gains in the T-Series, it reveals the fact that the rate of including language functions in the outcomes is low and therefore the Program is not prepared for functional language education.

Considering the language functions in the Turkish Lesson Curriculum (2019) writing acquisitions, reporting and expressing (describing and narrating) functions, sequencing, giving examples, changing the subject, expressing opinion, compensating, giving information, expressing feelings, selfcorrection and explaining with other words functions. It is seen that there are gains towards. This shows that the writing area, which is one of the four main components of language education in the Program, is not prepared functionally in accordance with the requirements of the day.

When looking at language functions in grammar objectives in the Turkish Course Curriculum (2019), reporting and expression (description and narration), sequencing, giving examples, changing the subject, expressing an opinion, sorting, giving examples, changing the subject, explaining with other words and it is seen that there are gains for correction functions.